

WB137 Migreert onze taal ook? Opdracht gemaakt door Bart Barnard

De taal die we spreken is niet ineens ontstaan; het is het resultaat van eeuwenlange ontwikkeling. Met name wanneer mensen in contact komen met mensen uit andere culturen en taalgebieden ontstaan er nieuwe woorden en uitdrukkingen, terwijl oude verdwijnen. Zo zien we in het filmpje dat er heel wat woorden in het Amerikaans zijn die uit het Nederlands komen, en dat er op heel wat plekken op de wereld Spaans gesproken wordt als gevolg van het grote koloniale rijk wat Spanje ooit was.

Evenmin volgen de taalgrenzen de politieke grenzen. De overgang van het Nederlands naar het Frans gaat heel geleidelijk, en in Oost Nederland lijkt het dialect enorm op Duits, net zoals de dialecten in West Duitsland heel erg op Nederlands lijken.

Leerdoel

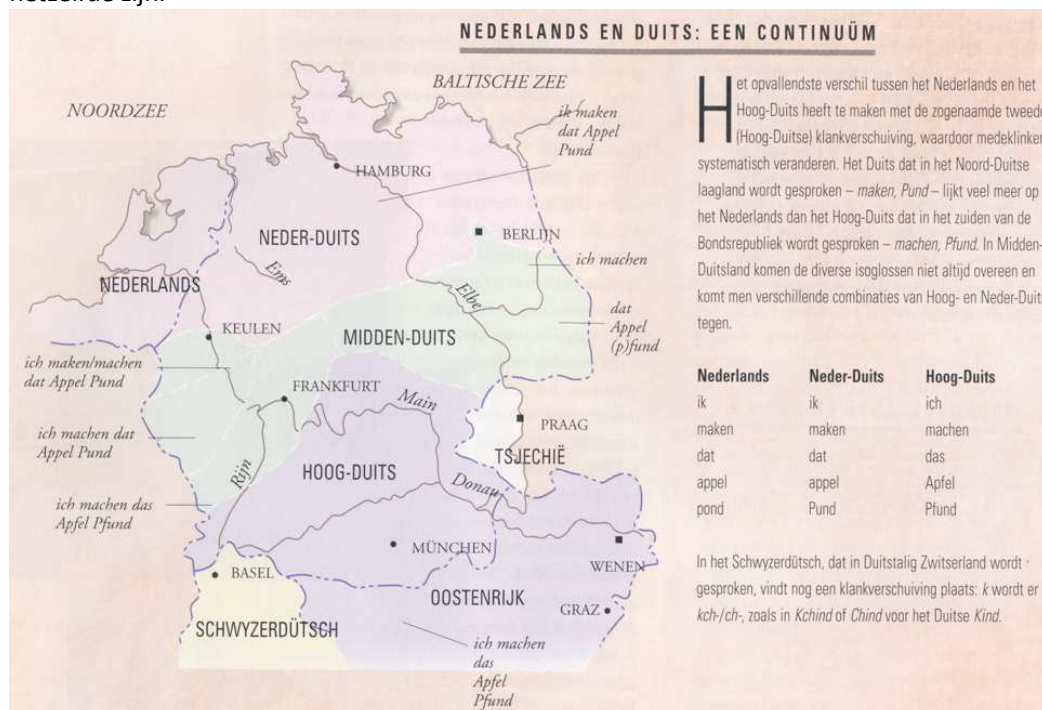
In deze Wisebit gaan we in op de vraag welke onderdelen van een taal wel en welke niet beïnvloedbaar zijn, wat de verhouding tussen politieke en taalkundige grenzen, en op de taxonomie van talen.

Vooraf

Bekijk eerst aandachtig het filmpje “Taal migratie” en maak vervolgens onderstaande opdrachten.

Inleidende opdracht

Bekijk de afbeelding hieronder. Hier wordt het Nederlands en het Duits met elkaar in verband gebracht. Zoals je ziet zijn er veel woorden die in het Nederlands en het Duits hetzelfde zijn.

1. Zoek op internet naar een 'gewone' kaart van hetzelfde gebied. Vergelijk deze nu met bovenstaande afbeelding. Zijn er bepaalde natuurlijke of politieke[1] grenzen die gelijk lopen met de taalgrenzen die in de afbeelding worden weergegeven?
2. Wat zegt dat over die grenzen?

Groepsopdracht

1. Vul de onderstaande tabel in:

Nederlands	Duits	Frans	Engels
Ik			
Boter			
Paard			
Sleutel			
Telefoon			
Computer			
Piano			

2. Wat valt jullie op aan deze tabel? Vergelijk hiervoor 'de ouderdom van de woorden' met de onderlinge verschillen van deze woorden in de vier talen? [2]

Talen veranderen onder invloed van andere culturen en talen. Dit was vroeger ook al zo. Als je kijkt naar de landen die vroeger koloniën van Nederland waren, kun je deze invloeden duidelijk zien. In het filmpje worden als voorbeeld wat Amerikaanse woorden genoemd, maar onze grootste kolonie bevond zich natuurlijk niet in de westelijke hemisfeer.

3. Zoek eens op wat de invloed van het Nederlands op het Indonesisch is geweest. Gebruik hiervoor de bibliotheek en internet.
4. Maak een lijst van 10 Indonesische woorden die uit het Nederlands zijn afgeleid.
5. Vergelijk de lijst van Indonesische woorden met de ingevulde tabel van vraag 1. Geef aan de hand van deze vergelijking aan wat voor soort woorden beïnvloedbaar is, oftewel in hoeverre migreert onze taal?

Tenslotte

Omschrijf kernachtig wat we precies verstaan onder het begrip taalmigratie.

[1] Politieke grenzen zoals steden, provincies of landen; natuurlijke grenzen zoals bergketens of rivieren.

[2] Hoe ouder een woord is, hoe meer verschil er zit in de betekenis van dit woord in verschillende talen. Internet is in bijna alle talen hetzelfde, maar paard betekent Pferd, chaval, horse...

[3] Plaatje uit De Grote Taalatlas - Oorsprong en ontwikkeling van taal en schrift in de gehele wereld. Schuyt en Co, 1996